

LISTY UNIVERZITY OBRANY

březen 2007

Vojenský historický ústav Praha
a Univerzita obrany
vás zvou na výstavu

AKCE: "DŮVĚRNÉ IZRAEL"

Vojenská pomoc Československa
státu Izrael v letech 1948 - 1949

Výstava se koná pod záštitou
velvyslanectví Státu Izrael
v České republice

Termín: 22. března až 25. května 2007

Otevřeno: pondělí až pátek

8.00 - 18.00 hod.

VSTUP VOLNÝ

Univerzita obrany
Kounicova 44
Brno

PŘÍSNĚ TAJNĚ

DI

Z OBSAHU

Generál Lubomír Bulík
přednášel v kurzu GŠ 4

Válečný letec
patronem studentů 10

O mobilitě studentů
hovoříme s PSPČ 5

Piloti se dělili
o své zkušenosti 11

Osmé výročí vstupu
ČR do NATO 6

O učení válečných
japonských škol 12

Projekt kryokonzervace
erytrocytů v ČR 8

Reprezentační ples
UO se vydařil 14

EDITORIAL

Směr: Erasmus

V souladu s Dlouhodobým záměrem UO si naše škola vytyčila pro rok 2007 jako hlavní úkol v oblasti vzdělávání začít vytvářet podmínky pro systematické uplatňování mobility studentů a akademických pracovníků na základě dvoustranných a vícestranných smluv, s odpovídajícími vojenskými vzdělávacími a výzkumnými institucemi zemí NATO, s využitím výměnných mezinárodních programů Evropské unie. Pro vysoké školy je takovýmto programem Erasmus.

Zapojení do programu Erasmus však není možné, pokud škola nevlastní tzv. Erasmus University Charter (EUC), tedy listinu, která jí dveře do Erasmusu otevírá; osvědčuje totiž, že se jedná o důvěryhodnou instituci, která ctí základní principy evropských mobility, a to jak studentů, tak učitelů. Přihlášení se k těmto zásadám škola musí deklarovat v tzv. Erasmus Policy Statement. Naše škola to v únoru udělala. Můžete se podívat na

její webové stránky, tam ho najdete. Teď nezbývá, než čekat. Evropská komise si s udělením EUC prý dává na čas, možná až do konce května. Rozhodně bychom však na jeho přiznání neměli čekat se založenými rukama. Aby naši studenti a učitelé mohli vycestovat do zahraničí k absolvování studijního pobytu či stáže, je třeba mít uzavřenu dvojstrannou dohodu o těchto aktivitách. V minulosti jsme s řadou škol navázali přátelské kontakty. Teď je můžeme zúročit. Zapátrejme v šanonech po informacích z dříve navštívených škol. Věřím, že tam najdeme dostatek podnětů, využitelných pro rozvoj skutečné spolupráce. Neotálejme. Květen zde bude co nevidět.

O našem směřování do programu Erasmus se více dozvíte v rozhovoru s PSPČ na páté straně.

Předseda redakční rady Listů UO
pplk. RNDr. Antonín MÜLLER, CSc.

Z jednání Akademického senátu UO

Akademický senát Univerzity obrany se sešel na svém řádném zasedání dne 20. února 2007 na půdě Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové. Jednání se jako hosté zúčastnili rektor – velitel UO brigádní generál prof. Ing. Rudolf Urban, CSc., odstupující prorektor pro vědeckou činnost pplk. doc. MUDr. Jan Österreicher, Ph.D. a nový prorektor pro vědeckou činnost doc. RNDr. Jan Kohout, CSc.

V prvním bodu jednání předseda AS UO plk. prof. MUDr. Jiří Kassa, CSc. vyhodnotil činnost předsednictva za uplynulé období a první místopředseda doc. Ing. Stanislav Beer, CSc. seznámil přítomné se závěry z pracovního jednání předsedů AS brněnských vysokých škol. Nejvíce diskutovanou problematikou byla otázka přidělování dotací na vysoké školy, schvalování rozpočtu na vysokých školách a odpovědnosti za hospodaření.

Dalším bodem bylo složení slibu nového člena AS za studentskou obec prap. Bc. Jiřího Slintáka do rukou rektora – velitele UO a předsedy AS UO.

Poté se ujal slova rektor Univerzity obrany, který představil senátu nového prorektora pro vědeckou činnost doc. RNDr. Jana Kohouta, CSc. a podal vysvětlení k tomuto kroku. Současně poděkoval odstoupivšímu pplk. doc. MUDr. Janu Österreicherovi, Ph.D. za jeho práci a přínos pro univerzitu.

Dále rektor – velitel UO poděkoval AS UO za dobrou spolupráci a podporu řešení problémů univerzity a posléze se ve svém vystoupení zaměřil na následující otázky:

- získání vyšší autonomie UO, vyšší samostatnosti v rozhodování a využívání hospodářských prostředků a možnosti „přivýběhu“ v rámci UO. K tomuto probíhá jednání o změnách některých článků zákona o VŠ;

- problematiku výstavby nového multifunkčního bloku, kdy má být do konce tohoto roku zpracován projekt a v dalším zahájena výstavba v závislosti na přidělených finančních prostředcích;

- zpracování curicula pro přípravu odborníků v bezpečnostním systému státu, kde je Univerzita obrany nositelem aktivity jak by příprava měla fungovat;

- rozšíření počtu civilních studentů na UO, zejména v oborech, které jsou na UO v rámci ČR jedinečné, dále na možnosti studia na UO zahraničních studentů, neboť některé státy mají zájem o přípravu svých

odborníků na naší univerzitě a to jak v českém jazyce, tak v anglickém jazyce, toto se týká i kariérového vzdělávání;

- otázky spojené s propagací UO na veřejnosti, získávání ke studiu kvalitních lidí po všech stránkách.

Následně byla projednána otázka vnitřních předpisů Fakulty ekonomiky a managementu UO. K těmto byly podány připomínky jak legislativní komise Akademického senátu UO, tak jednotlivých senátorů a v zájmu zvýšení kvality předložených dokumentů senát navrhl tyto doplnit a projednat, popřípadě schválit na příštím zasedání AS UO.

V různém byly vyřešeny otázky týkající se změny našeho zastoupení ve Studentské komoře Rady VŠ, kam byl za odstoupivšího prap. Půdelku delegován por. Bláha, seznámení se s otázkami řešenými na zasedání Rady VŠ a v neposlední řadě s problémy organizovanosti života u studentů, které přednesl prap. Slinták. Tyto se musí řešit velitelskou cestou, ale AS UO bude sledovat jejich řešení. Jednalo se o otázky možnosti kopírování u studentů, požárních schodišť na internátě Chodská, možnosti návštěv a počtu hodin tělesné přípravy v přípravných kurzech.

Na závěr jednání bylo přijato usnesení, s kterým je možné se seznámit na webových stránkách AS UO (www.unob.cz).

Plk. Jiří Hanus

Co přineslo únorové kolegium rektora

V pondělí 26. února 2007 proběhlo na zasedací místnosti rektorátu UO druhé zasedání kolegia rektora – velitele v tomto kalendářním roce. Na programu únorového kolegia byla zejména problematika vnitřní skladby schváleného rámce rozpočtu UO na letošní rok, dále otázky související s provozem školícího a rekreačního zařízení Veronika v Jeseníkách a některé záležitosti vztahující se k oblasti jazykové přípravy studentů naší školy v zahraničí.

V rámci projednávání důležitých otázek souvisejících s vnitřní strukturou rozpočtu UO na rok 2007 byla zdůrazněna pozice 6 gestorů rozpočtu – prorektorů, zástupce rektora a kvestor, kteří budou sehrávat rozhodující roli při posuzování účelnosti rozpočtových výdajů za oblasti své odpovědnosti. Vzhledem k přibližně 30-ti procentnímu snížení rozpočtových zdrojů zdůraznil rektor – velitel ještě naléhavěji nezbytnost přísného respektování kritéria efektivnosti všech vynakládaných finančních prostředků a sledování jejich souvztáhnosti s hlavními směry rozvoje UO ve střednědobém horizontu, definovanými v „Kmenovém listu na léta 2008–2013“. Závažnost celé problematiky vnitřní struktury rozpočtu UO si vyžádala její další projednávání i na následujících po-

radách rektora dne 5. a 19. března 2007.

Ve druhé části jednání se členové kolegia rektora seznámili s dokladem kvestora UO plk. Jiřího Durce a s doplňujícími informacemi náčelníka personálního odboru a náčelníka ekonomického odboru ve vztahu k odstranění některých provozních a administrativních nedostatků v běžném chodu školícího a rekreačního zařízení Veronika. V souvislosti s doklady uvedených funkcionářů konstatovalo kolegium rektora, že uvedené zařízení je plně v provozuschopném stavu a že v jeho činnosti je respektována příslušná směrnice NGŠ pro činnost výcvikových a školících zařízení. Současná kapacita zařízení Veronika je 62 osob.

Na základě dokladu zástupce rektora plk. gšt. Josefa Trojana a v návaznosti na vydání některých nových právních předpisů v oblasti personální práce rozhodl rektor – velitel o

sjednání podoby evidence řádné pracovní doby a evidence práce přesčas, popř. v sobotu a ve svátek, včetně údajů o čerpání náhradního volna, jak u vojáků z povolání, tak i u občanských zaměstnanců UO. Vedoucí jednotlivých složek, kateder a oddělení přijali opatření k řádnému vedení „Knihy docházek“ podle nově upřesněných pravidel od 1. března 2007.

V rámci bodu „Různé“ byla mj. řešena problematika vyslání 30 studentů prezenčního studia na zahraniční jazykovou stáž do Irsku v červnu a červenci 2007 a příprava ročenky informující o pořadí absolventů z hlediska úspěšnosti jejich studia. Členové kolegia rovněž vyslechli informaci předsedy Akademického senátu UO plk. Jiřího Kassy o výsledcích jednání pracovní skupiny Rady VŠ ze dne 21. 2. 2007 ve vztahu ke zprávě OECD k problematice terciárního vzdělávání v ČR.

Miloš DYČKA, správní rada sekretariátu rektora UO

Během tříletého působení v Iráku se čeští vojenští policisté podíleli na přípravě více než osmi tisíc iráckých policistů, z nichž 1417 bylo vycvičeno v ryze českých odborných kurzech. V Iráku se v tříměsíčních rotačních cyklech vystříдалo celkem dvanáct kontingentů VP. Na přípravě většiny z nich, před výjezdem do mise, se podílela také Univerzita obrany, resp. skupina Commandos. Poskytnutou pomoc ocenil velitel 12. kontingentu VP v misi MNF (I) pplk. L. Tvrďý udělením pamětní medaile rektorovi brig. gen. R. Urbanovi a pplk. Z. Flasarovi (K-110).

UO a veletrh IDET 2007

Ve dnech 2. až 4. května 2007 se na brněnském výstavišti uskutečnil 9. mezinárodní veletrh obranné a bezpečnostní techniky IDET. Na veletrhu IDET 2007 se česká armáda představí pod ústředním heslem „AČR – profesionální, moderní, připravená“. Na této prestižní akci nebude chybět ani Univerzita obrany. V expozici vojenského školství v pavilonu F a na venkovní ploše vedle pavilonu Z bude prezentovat výsledky své vědecko-výzkumné činnosti. V rámci odborného doprovodného programu bude garantovat sedm specializovaných konferencí, sympozií a seminářů označovaných souhrnným názvem CATE 2007. Kromě toho vedle pavilonu Z vybuduje a bude provozovat ve spolupráci s firmou Automotodrom tradiční předváděcí překážkovou dráhu pro kolová vozidla. Nemalý podíl na organizaci veletrhu budou mít i studenti a zaměstnanci UO při zajišťování různých služeb a zázemí pro organizátory a návštěvníky.

Křeslo pro hosta

Do křesla pro hosta v klubovém zařízení Univerzity obrany ve středu 25. dubna 2007 ve 14 hodin usedne plukovník v.v. JUDr. Miroslav Tůma, aby v další z tradičních besed pod názvem „Jak jsem se potkal s bezpečností ČR“ pohovořil o svém působení v pozorovatelských a humanitárních misích OSN v Angole a Iráku, dále o své práci na Ministerstvu zahraničních věcí ČR a rozsáhlé přednáškové a publikační činnosti k problematice mírových operací, nešíření zbraní hromadného ničení, kontrole zbrojení a odzbrojení. JUDr. Tůma je významnou osobností bezpečnostní komunity ČR a v roce 2005 byl jmenován čestným členem Ústavu strategických studií UO. Byl vojákem z povolání v letech 1958 až 1992 a pracovníkem MZV ČR v letech 1993 až 2001. Na setkání s Miroslavem Tůmou v Klubu UO, Šumavská 4 zve zájemce o bezpečnostní problematiku Ústav strategických studií UO.

Zprávy z FEM

Poslední únorový den vypršela lhůta pro podávání přihlášek k bakalářskému a magisterskému studiu na Fakultě ekonomiky a managementu UO. Zároveň byla zahájena příprava vypsání přijímacího řízení v reakci na doplněk Věstníku MO ke Vzdělávacím aktivitám v roce 2007 ve vojenských školách a školicích zařízeních ČR a v zahraničí. V únoru bylo také ukončeno přijímání přihlášek ke studiu v doktorském studijním programu Ekonomika a management. Na sekci vyzbrojování MO byla odevzdána výroční zpráva výzkumného záměru FEM „Vojenské a ekonomické aspekty procesu výstavby profesionální AČR a perspektiva jejího dalšího vývoje“ za rok 2006. Na zasedání redakční rady časopisu Ekonomika a management byl schválen statut časopisu a započata příprava vydání prvního čísla ve 3. čtvrtletí roku 2007.

Mezinárodní kongres INTEROP-SOFT

Ve dnech 7. a 8. března 2007 se v brněnském interhotelu Voroněž uskutečnil mezinárodní kongres INTEROP-SOFT na téma Interoperabilita v krizovém řízení, jehož odborným garantem byla Katedra ochrany obyvatelstva FEM.

Kongres byl určen pro odborníky působící v bezpečnostních, obranných, hasičských, záchranářských, zdravotnických, humanitárních a vzdělávacích složkách a institucích všech resortů ve prospěch spolehlivosti, efektivitu a interoperability bezpečnostních a obranných systémů, technologií a procesů v ČR a EU. Pracovního setkání se zúčastnilo na 120 odborníků z Polska, Slovenska, Belgie, Velké Británie, Nizozemí, Rumunska a České republiky.

Na úvod předal ředitel Úrazové nemocnice v Brně prof. Miloš Janeček rektorovi UO Pamětní medaili ÚN za vynikající spolupráci.

Vlastní odborný program zahájil prezident Evropské asociace pro bezpečnost Leszek Korzeniowski z Polska. Ve svém příspěvku představil stav, rozvoj a budoucnost bezpečnostní vědy v Evropě.

Rektor Univerzity obrany brigádní generál Rudolf Urban poté hovořil o potřebnosti integrace vysokoškolsky vzdělávaných odborníků pro jednotlivé oblasti bezpečnostního systému českého státu. Současně nastínil možný přístup jak tohoto cíle dosáhnout, a to cestou vytvoření společného studijního minima v rámci vysokoškolských studijních programů.

Jak uvedl rektor UO, vzhledem k atributům každé hlavní skupiny kmenových oborů vzdělávání, do které jsou seskupovány v případě českých vysokých škol studijní programy, jež jsou charakterizovány zejména společným základem učiva vycházejícím ze společného vědního oboru nebo příbuzných vědních oborů, lze integraci vědomostního základu v oblasti bezpečnostní problematiky uskutečnit na úrovni minimálního curiculárního základu všech studijních programů, které by postupně byly klasifikovány v novelizované 9.

hlavní skupině kmenových oborů vzdělávání s názvem „Bezpečnostní vědy a služby“.

V současnosti je tato hlavní skupina představována „Vojenskými vědami a naukami“ s dvěma skupinami, a to 91 Teorie vojenského umění a 95 Vojenské zdravotnictví. Všechny akreditované studijní programy v těchto dvou skupinách kmenových oborů vzdělávání přísluší jediné vysoké škole a sice Univerzitě obrany v Brně. Modelem pro navrhovanou novelizaci se může stát komparace hlavních skupin kmenových oborů vzdělávání, která je vymezena ve sdělení Českého statistického úřadu č. 320/2003 Sb., s „Mezinárodní standardní klasifikací vzdělávání – ISCED (International Standard Classification of Education).“

Po sedmi úvodních přednáškách v plénu jednání probíhalo ve dvou sekcích – sekce výkonná a sekce výzkumně vzdělávací. Na kongresu ke krizovému řízení vystoupilo na dvacet příslušníků UO s odbornými příspěvky.

Hlavní pozornost domácích a zahraničních referujících byla věnována takovým tématům, jako je Uživatelské výhody informačních systémů a technologií v krizovém řízení, Zavádění nových kybernetických systémů a technologií, Výkon veřejné správy a služby v krizových situacích, Zlepšování efektivitu operačních schopností a součinnosti složek Integrovaného záchranného systému, Ochrana životů, zdraví a humanitární pomoc obyvatelstvu v krizových situacích, Rozvoj interoperability nástrojů podpory řízení krizových a rizikových operací, Celoživotní vzdělávání krizového managementu veřejné správy a služeb a Předcházení novým formám terorismu a ochrana kritické infrastruktury.

Kongres přispěl k mezioborové i mezinárodní integraci kybernetických informačních systémů a technologií, podporujících krizový a zvláště nouzový management ochrany obyvatelstva, za účelem dosažení vzájemné operační součinnosti jeho složek zejména při záchranných operacích a v činnostech i misích Integrovaného záchranného systému.

Pavel Pazdera

Foto: Karel Urbánek, FEM

Důležitý rok reformy

„Jedním z hlavních úkolů našich ozbrojených sil v letošním roce je dosažení počátečních operačních schopností k 31. prosinci 2007,“ uvedl na přednášce pro posluchače kurzu Generálního štábu na Univerzitě obrany náčelník Generálního štábu Ozbrojených sil Slovenské republiky generál Lubomír Bulík.

Jeho přednáška v kurzu Generálního štábu, jehož garantem je Ústav operačně taktických studií UO, se uskutečnila v pondělí 12. března 2007. Na půdě naší vojenské vysoké školy nejvyššího armádního činitele ze sousedního Slovenska přivítali náčelník Generálního štábu Armády České republiky generálporučík Vlastimil Pícek a rektor – velitel Univerzity obrany brigádní generál Rudolf Urban. Po návštěvě Spojených států to bylo pro generálporučíka Vlastimila Pícka v nové funkci druhé setkání s nejvyšším velitelem armády členského státu NATO.

Po krátkém setkání se svým českým protějškem a představiteli Univerzity obrany generál Lubomír Bulík zavítal mezi posluchače kurzu Generálního štábu. Tématem jeho přednášky a následné diskuse s důstojníky tohoto nejvyššího kariérového kurzu byl Současný stav reformy Ozbrojených sil Slovenské republiky.

Náčelník Generálního štábu OS SR generál Lubomír Bulík posluchačům nejprve připomněl významné události od vstupu Slovenské republiky do NATO a EU a zhodnotil dosažené výsledky při plnění úkolů výstavby Ozbrojených sil SR. Podle generála Bulíka nově budované slovenské ozbrojené síly mají mít expediční charakter a k dosažení tohoto cíle nyní směřují všech-

ny aktivity jak v přípravě a výcviku vojáků a jednotek, tak i v modernizaci techniky a v oblasti velení a řízení. V současné době probíhá proces optimalizace velitelských struktur. „Zvažujeme zda zachováme tři operační velitelské nebo budeme mít jen dvě,“ řekl generál.

Generál Lubomír Bulík dále seznámil posluchače kurzu Generálního štábu, ve kterém mimo českých důstojníků studuje příslušník německého Bundeswehru a plukovník slovenské armády, s organizační strukturou Ministerstva obrany SR a Ozbrojených sil SR, výsledky plně profesionalizace a vytvořením poddůstojnického sboru Ozbrojených sil SR. „Naše ozbrojené síly jsou od 1. ledna 2006 plně profesionální a této důležité změny jsme dosáhli o jeden rok dříve. Na rozdíl od české armády jsme zavedli poddůstojnický sbor, který má stále významnější vliv. S tím souvisí

i vytvořená pozice hlavního poddůstojníka OS SR,“ uvedl generál Bulík.

Podle nejvyššího armádního velitele slovenské ozbrojené síly realizovaly v letech 2001 až 2005 transformaci hodnotní struktury, např. z původních 519 plukovníků mají dnes jen 155 důstojníků v této vyšší hodnosti, místo 1527 podplukovníků jich mají 442 a místo 2009 kapitánů mají 997 důstojníků v dané hodnosti.

Jak ve vystoupení náčelníka Generálního štábu OS SR, tak i v následné diskusi se poté hovořilo o systému výcviku jednotlivce a jednotek, modernizaci techniky a automatizovaných systémů velení a řízení, stabilizaci personálu, fungování logistiky, účasti v mezinárodních mírových operacích a misích, vyčleňování jednotek do aliančních sil rychlé reakce (NRF) a vytvoření společné česko-slovenské jednotky a polsko-německo-slovenské jednotky v rámci Evropské unie (EU BG). Europe Battle Groups by měly představovat bojové skupiny k odvrácení regionálních konfliktů. V zahraničních mírových misích a ve strukturách NATO a EU působí 675 příslušníků OS SR.

Současná koncepce výcviku v Ozbrojených silách SR je postavena na projektu jednotného výcviku na dvouleté období. Při tom je stále větší důraz kladen na využívání moderních simulačních technologií. V září 2007 se ve Vojenském výcvikovém prostoru Lešť uskutečnil první větší vojenský cvičení s použitím simulačních technologií.

Přednáška slovenského náčelníka Generálního štábu a více jak hodinová diskuse s ním byla pro šestadvacet důstojníků z kurzu Generálního štábu velmi podnětná a přinesla jim nové poznatky o rozvoji Ozbrojených sil Slovenské republiky. Zaměstnání kladně zhodnotil také náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Vlastimil Pícek.

Text a foto: Pavel Pazdera

UO usiluje o účast v programu Erasmus

Jedním z cílů Univerzity obrany na rok 2007 je rozvinutí výměnných studijních pobytů studentů a učitelů na principech European Credit Transfer System. O uvedené problematice hovoříme s prorektorem pro studijní a pedagogickou činnost UO prof. RNDr. Zdeňkem Zemánkem, CSc.

Pane prorektore, můžete upřesnit, co se pod tímto vytyčeným cílem vlastně skrývá?

Úvodem bych rád zdůraznil, že Evropské společenství podporuje meziuniverzitní spolupráci, jako nástroj zlepšení kvality vzdělávání ve prospěch studentů a vzdělávacích institucí. Ukazuje se, že dominantní je v tomto rámci mobilita studentů a učitelů. V předcházejících letech, a dokonce bych si dovolil říci již desetiletích, Evropské společenství vytvořilo a v praxi vyzkoušelo celou řadu instrumentů, které dosažení uvedeného cíle umožňují. Jedním z nich bylo i vytvoření Evropského kreditního systému, tedy European Credit Transfer System, ve zkratce ECTS.

Bohužel řada příslušníků akademické obce UO má za to, že na UO máme zaveden kreditní systém studia, založený na principech ECTS. Já tvrdím, že tomu tak není, a pro změnu tohoto stavu se snažím z pozice PSPČ vytvářet odpovídající podmínky. Víte, ono ještě neznámá, když předemětům učebního plánu přidělíte kredity a u zkoušky místo čtyř kvalifikačních stupňů používáte sedm, že tím máte zaveden kreditní systém studia ve smyslu ECTS. Při bližším seznámení s problematikou ECTS zjistíte, že ECTS je něco, co je zahrnuto do programu Erasmus, jež představuje obecný rámec pro evropskou spolupráci vysokoškolských institucí. To ale znamená, že pokud UO nebude mít možnost působení v programu Erasmus, tak do té doby jí provozovaný kreditní systém studia nebude kompatibilní s ECTS, a UO jako celek nebude moci zúročit přednosti, jež systém ECTS přináší.

Jakou roli dnes hraje Evropský kreditní systém?

ECTS je prostředkem ke zprůhlednění vysokoškolského studia v rámci Evropy a cestou k vytvoření kontaktů mezi jednotlivými institucemi, s cílem maximální volby studijních programů studenty. ECTS umožňuje institucím uznat dosažené studijní výsledky studentů, kteří zvolený studijní program absolvovali. Sám jistě uznáte, že o něčem takovém se v případě UO zatím nedá hovořit, a to je třeba podle mého názoru změnit.

Co je tedy pro zavedení mobility studentů a akademických pracovníků potřebné udělat?

Vámi citovaný cíl UO na rok 2007 představuje poměrně komplexní soubor činností, které se nakonec promítnou v dlouhodobém horizontu do života každého člena akademické obce Univerzity obrany.

Tím nejzákladnějším krokem, v uvedeném slova smyslu, byla aktivita zahájená na konci kalendářního roku 2006. Umožnila UO zpracovat podkladový materiál, jež se stal obsahem naší žádosti Evropské komisi o udělení Erasmus University Charter, neboli ve zkratce EUC. Toto je listina, která opravňuje vysokoškolskou instituci k účasti v programu Erasmus. Její přidělení je podmíněno schválením žádosti o EUC. Termín pro podání žádosti byl do 28. února 2007 a ze strany UO byl splněn. Naše žádost byla orientována na tzv. „klasický“ EUC, který slouží jako povolení pro všechny typy aktivit programu Erasmus, kromě pracovních stáží. Součástí žádosti jsou obecné a statistické informace o UO a jako projev její vůle je i závazek dodržovat základní zásady spolupráce a mobility, který je obsahem tzv. Erasmus Policy Statement, ve zkratce EPS.

Toto politické prohlášení UO obsahuje naši odpověď na dvě otevřené otázky související s popisem celkové strategie, cílů a priorit UO v programu Erasmus a zajištěním kvality akademických mobility. Podmínkou přitom je, že toto EPS musí na svých webových stránkách publikovat každá instituce, která usiluje o získání EUC, a proto ho v současné době může najít kdokoli i na webových stránkách UO. Zveřejnění výsledků výběrové procedury přidělení EUC 2007 plánuje Evropská komise na květen tohoto roku. Je třeba si uvědomit, že bude-li škole přidělen EUC, bude platný pro celé období platnosti programu Lifelong Learning Programme, ve zkratce LLP, tedy od akademického roku 2007/2008 až do akademického roku 2013/2014.

Pane profesore, co si můžeme pod Lifelong Learning Programme představit?

LLP, neboli akční program v oblasti celoživotního učení, byl přijat rozhodnutím Evropského Parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES ze dne 15. listopadu 2006 a má čtyři odvětvové podprogramy. Jsou to Comenius – zaměřený na předškolní a školní vzdělávání až do úrovně ukončení středního vzdělání,

Erasmus – zaměřený na vysokoškolské vzdělávání a odborné vzdělávání na vysokoškolské úrovni, Leonardo Da Vinci – zaměřený na odborné vzdělávání a odbornou přípravu, a nakonec Grundtvig – zaměřený na vzdělávání dospělých a celoživotní učení.

Rozpočet LLP činí 6,97 miliard EUR na dobu jeho trvání, přičemž odvětvový podprogram Erasmus by měl být financován minimálně 40 % této částky. V roce 2007 jsou do programu zapojeny Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemí, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie, Island, Lichtenštejnsko a Norsko. Kandidátskou zemí je Turecko, přičemž se předpokládá, že v dalších letech bude program otevřen také účasti kandidátských zemí, zemí západního Balkánu a Švýcarské konfederaci.

Jaké aktivity program Erasmus přináší a čím může být pro Univerzitu obrany zajímavý?

Aktivity programu Erasmus se v roce 2007 rozlišují na decentralizované a centralizované. V případě decentralizovaných aktivit se žádosti o financování zasílají Národní agentuře, která tyto žádosti schvaluje a přiděluje finanční prostředky. V České republice byl Národní agenturou ustanoven Dům zahraničních služeb MŠMT, Národní agentura pro evropské vzdělávací programy. V případě centralizovaných aktivit se návrhy projektů zasílají Evropské komisi – Výkonné agentuře, která tyto projekty schvaluje a finanční prostředky poskytuje Evropské komisi.

Mezi decentralizované aktivity, které jsou z hlediska UO zajímavé, patří mimo jiné mobilita studentů – studijní pobyt, mobilita zaměstnanců – výukový pobyt a školení a intenzivní programy. Toto všechno jsou však již záležitosti, které v případě přidělení EUC bude nutné intenzivně a dlouhodobě rozpracovávat v rámci jednotlivých studijních programů z úrovně fakult a garantů na příslušných katedrách.

Ve stávající fázi očekávání rozhodnutí je vhodná doba k tomu, aby se akademická obec co nejpodrobněji seznámila s možnostmi, jež se před školou v případě přidělení EUC otevírají a postupně se organizačně, věcně a finančně začala připravovat na to, jak se je bude snažit využívat. Zdrojem detailních a postupně aktualizovaných informací jsou v tomto případě nové webové stránky Národní agentury pro evropské vzdělávací programy www.naep.cz.

Věřím, že rok 2007 se pro UO stane počátkem zavádění ECTS. Rád bych zdůraznil, že i na tuto aktivitu je možné čerpat finanční prostředky z programu Erasmus, což předpokládám může být zajímavá informace pro naše fakulty.

**Otázky kladl Pavel Pazdera
Foto: Svatopluk Kouřil**

Výročí vstupu ČR do NATO

V pondělí 12. března uplynulo 8 let od přistoupení České republiky k Severoatlantické smlouvě. U této příležitosti se dne 8. 3. 2007 konalo slavnostní shromáždění v aule Univerzity obrany, kterého se zúčastnili studenti a učitelé fakult, představitelé univerzity a partnerských občanských sdružení.

V čestném předsednictvu zasedli zástupce rektora UO a velitel posádky plk. gšt. Josef Trojan, proděkan pro vědeckou činnost FEM pplk. Petr Čech, proděkan pro studijní a pedagogickou činnost FVT pplk. Miloš Andrlé, předseda Oblastní jednoty ČSOL/Sdružení veteránů ČR pplk. v zál. Jaroslav Jarolím a místopředseda Svazu pomocných technických praporů – vojenské tábory nucených prací ČR Bohumír Dufek.

Pozvání rektora na slavnostní shromáždění dále přijali čestný předseda brněnské organizace ČSBS František Esterka, předseda Svazu letců ČR Stanislav Filip a předseda krajské organizace, tajemník ÚR Vojenského sdružení rehabilitovaných Vladimír Horák. Na shromáždění s projevy vystoupili zástupce rektora plk. gšt. Josef Trojan, plk. v zál. Miroslav Hřebíček z Ústavu strategických studií UO a místopředseda Svazu PTP Bohumír Dufek.

„Pro nás vojáky, a také občanské zaměstnance, je toto výročí příležitostí k zamyšlení nad tím, co všechno se v české armádě změnilo, co se podařilo, kde ještě máme rezervy, jak nás hodnotí ostatní alianční partneři a hlavně jakým vývojem prošly české ozbrojené síly,“ řekl zástupce rektora; dále pak zdůraznil význam vstupu České republiky do NATO jako naplnění jednoho ze základních strategických cílů zahraniční politiky naší země po roce 1989. „Vstupem do NATO a následně Evropské unie se Česká republika stala součástí společenství největších demokracií světa.“

Podle plk. gšt. Trojana členství v NATO se stalo pro Armádu ČR také významným

impulem pro její transformaci a postupnou integraci do aliančních struktur. Začátek této cesty rozhodně nebyl snadný. Armáda za osm let prošla zásadními přeměnami ve všech oblastech. Byla ukončena vojenská základní služba a armáda se stala plně profesionální, změnila se struktura armády, systém velení a řízení, systém přípravy jednotek, vybavenost zbraněmi, technikou a materiálem. Zástupce rektora dále vyzvedl působení našich vojáků v zahraničních misích v Iráku, Afghánistánu, skvěle obstáli v mezinárodních operacích na Balkáně, spojenci byla vysoce oceňována práce našich lékařů a zdravotníků, kvality a schopnosti našich výsadkářů, vojenských policistů či úroveň jednotek chemické ochrany.

K 31. prosinci 2006 bylo také dosaženo počátečních operačních schopností Armády ČR; jednotky brigádního úkolového uskupení jsou schopny operačního nasazení v souladu s vojensko-politickými ambicemi České republiky. Splnili jsme tak jeden z rozhodujících úkolů reformy. Bezpečnost a tím i národní suverenity České republiky je nyní spolehlivě zajištěna. Je odvozena od základního principu fungování Aliance – nedělitelnosti bezpečnosti jejích členů.

„Dámy a pánové, NATO v současnosti prochází dynamickým vývojem v reakci na změny politického a bezpečnostního prostředí v Evropě i ve světě, a to v dimenzi politické i vojenské. Aliance se aktivně přizpůsobuje novým podmínkám. To s sebou přináší nové náročné požadavky na každou členskou zemi, Českou republiku nevyjímaje,“ zdůraznil zástupce rektora plk. gšt. Josef Trojan.

Působení české armády v NATO se projevilo také ve výchovně vzdělávacím procesu na Univerzitě obrany. Do odborné přípravy studentů fakult a posluchačů kariérových kurzů byly implementovány standardy NATO, zařazeny nové informace a zkušenosti ze zahraničních operací. Zkvalitnila se i jazyková příprava.

Text a foto: npor. Alois Brázda

Životní jubileum

V ý z n a m n é životní jubileum – 85 let – oslaví 13. dubna generálporučík v.v. Ing. Stanislav Procházka. Jeho vojenský život je poznamenán zásadními proměnami ve společnosti v letech 1968 a 1969 a po sametové revoluci v roce 1989. Generál Procházka v osmašedesátém roce velel západnímu vojenskému okruhu a odmítl spolupracovat se sovětskými intervenčními vojsky, za což byl z armády propuštěn. Vrátil se v roce 1990.

Faktem zůstává, že i přes různé kritické hlasy k jeho osobě jde o člověka čestného, velice vzdělaného, s promyšleným gestem a osobním šarmem. Ctil práci podřízených velitelů, měl k nim plnou důvěru, věřil jim. A oni mu opláceli stejným dílem – úctou a tolerantností. I po propuštění do zálohy v dubnu 1991 nepřestával pracovat. Své zkušenosti uplatnil u Okresního úřadu v Mladé Boleslavi, kde si ho velice vážili pro jeho rozhled a uvážlivost. Několikrát se také účastnil besed se studenty naší školy.

– VH –

Zájem o studium

Univerzita obrany eviduje ke konci února celkem 1427 podaných přihlášek ke studiu v akademickém roce 2007/2008. Tento počet srovnatelný s loňským potvrzuje trvalý zájem o studium na naší škole a odpovídá předpokladům odvozeným z návštěvnosti dnů otevřených dveří a prezentace Univerzity obrany na veletrhu Gaudeamus.

Na Fakultu ekonomiky a managementu UO si letos podalo přihlášku celkem 720 uchazečů, z toho je do prezenční formy studia 541 (v loňském roce se do této formy studia hlásilo 568 zájemců), z toho fakulta eviduje 61 přihlášek do civilního studia. Na Fakultu vojenských technologií UO je přihláшено celkem 499 uchazečů, z toho do prezenční formy studia 482 studentů (v roce 2006 se jednalo o 483 přihlášek). Na Fakultu vojenského zdravotnictví UO zaslalo přihlášku do prezenčního studia celkem 206 uchazečů (FVZ v roce 2006 měla 158), což indikuje prakticky 30 % nárůst. Univerzita obrany eviduje celkem 67 přihlášek do doktorských studijních programů.

Na FEM je u prezenčního studia zájem studentů rovnoměrně rozložen mezi studijní obory Vojenský management a Ekonomika obrany státu, u FVT je nejvíce přihlášek na studijní obory Letový provoz (124), dále Zbraně a munice (99) a Komunikační a informační systémy (73).

Přijímací řízení se uskuteční u Fakulty ekonomiky a managementu ve dnech 23. až 27. dubna, u Fakulty vojenských technologií 16. až 20. dubna a u Fakulty vojenského zdravotnictví v termínech 5. až 21. června 2007.

Npor. Alois Brázda

Návštěva ze Srbska

Univerzita obrany již na své půdě přivítala zástupce mnoha různých zemí, málokdy však země, která oficiálně existuje jako samostatný stát jen několik měsíců, jako je tomu v případě Srbska po osamostatnění Černé hory.

Na přelomu února a března nás poctila návštěvou pětičlenná delegace z Bělehradu složená z představitelů Vojenské akademie, Vojenské lékařské akademie a Ministerstva obrany Srbska. Jak uvedl vedoucí delegace plukovník Aleksandar Savič, důvodem jejich cesty do ČR byla potřeba konzultovat možnosti vojenského vysokého školství, aplikace zákonných podmínek platných pro vysoké školy na vojenské a samozřejmě také přání vidět „in natura“ prostory Univerzity obrany a setkat se s vedoucími funkcionáři jak školy, tak i jednotlivých součástí.

Srbsko je v současné době na prahu velkých změn svých ozbrojených sil, které s sebou nesou i změny v systému vzdělávání a přípravy důstojnického sboru. Cílem celého procesu je zavedení norem platných v Evropě, jako je například tříleté bakalářské studium a navazující dvouleté magisterské. Členem srbské delegace byl zástupce náčelníka VA v Bělehradě plukovník Jože Sivaček, který je de facto autorem návrhu reformy vojenského školství.

Předmětem častých dotazů byla spolupráce s civilními vysokými školami, vzájemné vztahy a meziuniverzitní studijní programy. Nicméně, nejvíce dotazovaným faktem se stala otázka akreditací, které srbské vysoké vojenské školy nemají. Podrobně se hosté seznámili s českým vysokoškolským zákonem, dále jaké podmínky musí vysoká škola splňovat a na jakém právním základě vznikla UO.

Dne 1. března delegace zavítala do Vyškova, konkrétně na Ústav ochrany proti zbraním hromadného ničení UO, Centrum simulačních a trenážerových technologií a Vojenskou akademii. Na ÚOPZHN jim byly prezentovány mimo jiné možnosti účelových kurzů, které v minulosti ústav zajišťoval pro země NATO a PfP. Návštěvy na CSTT a VA měly informativní charakter. Profesorka Životič-Vanovič samostatně navštívila Fakultu vojenského zdravotnictví a navázala první kontakty s prof. Josefem Fuskem.

Ing. Stanislav Poráň, OdVV

Reprezentujeme Univerzitu obrany

Příkladem aktivní účasti na významných odborných konferencích bylo bezesporu vystoupení zástupců Centra jazykové přípravy UO na mezinárodní konferenci Odborný jazyk na vysokých školách III, která se konala 15. února pod záštitou České zemědělské univerzity v Praze na Katedře jazyků Provozní ekonomické fakulty.

Na konferenci, která se zaměřila na rozvoj odborného jazykového vzdělávání, bylo přihlášeno více než 80 příspěvků a za CJP vystoupily PhDr. H. Bušinová, Mgr. J. Gazdačková, Mgr. L. Koláčková, PhDr. J. Kozílková, CSc., Mgr. A. Müllerová, PhDr. D. Zeržánová. Osobně se přijelo podělit o své poznatky téměř padesát odborníků na výuku cizích jazyků z univerzit a vysokých škol nejrůznějšího zaměření nejen z ČR, ale též ze zahraničí.

Jednotlivé prezentace probíhaly ve třech sekcích, příspěvky byly do příslušné sekce zařazeny jak s ohledem na přednášenou problematiku, tak částečně i podle jazyka vystupujícího. Účastníci vyslechli referáty týkající se edukace v jazykové oblasti v souvislosti s Evropským referenčním rámcem, distančním vzděláváním, e-learningovými programy, terminologií, granty, mezinárodními certifikáty, tvorbou učebních materiálů a dalšími aspekty směřujícími k rozvíjení dovedností a jazykových kompetencí vysokoškolských studentů.

Příspěvky zástupců Univerzity obrany mj. informovaly o jazykovém vzdělávání na CJP UO, porovnávaly modulový systém na FEM a managementu UO s úrovněmi SERR a podle STANAG 6001, zabývaly se místem odborného jazyka v systému výuky a výukou lékařské terminologie. Další pak reflektovaly potřebu podpořit klasickou výuku pomocí prostředků, které mohou významným způsobem prohloubit možnosti řízeného samostudia s využitím univerzitního portálu. Přednášky přiblížily širokou škálu témat zpracovaných jako samostatné výukové jednotky pro studenty i ostatní zaměstnance UO, kteří mají zájem zdoko-

nalovat si znalost angličtiny elektronickou formou. Byly představeny rovněž ukázky z interaktivních lekcí, první učební materiály pro studium anglického jazyka vytvořené v rámci LMS Barborka, který je na UO k dispozici.

Referáty přednesené pedagožkami UO vzbudily pozornost, vyvolaly diskusi a prezentované možnosti a výsledky byly hodnoceny výsoce pozitivně. Kolegy zaujaly mj. konkrétní příklady aktivního zapojení našich studentů do tvorby edukačních materiálů včetně předložení výsledků dotazníku, který završil tvůrčí etapu jednoho z našich projektů specifického výzkumu.

Příspěvky přednášené na konferenci většinou v cizích jazycích svědčily i o tom, že s integrací do evropského prostředí roste i význam jazykového vzdělávání s ohledem na podporu jazykové diverzity u nových generací dnešních absolventů vysokých škol. Následné diskuse byly nejen zajímavé, ale i potřebné, neboť umožnily zúčastněným zaujmout svá stanoviska k diskutovaným problémům.

Aktivní účast zástupců CJP UO na konferenci se ukázala být velmi užitečnou. Získaly jsme další podněty pro naši práci, vyměnily jsme si vzájemně zkušenosti spojené především s výukou odborného jazyka. Informovaly jsme se i o vědecko-výzkumné činnosti a v neposlední řadě jsme navázaly nové kontakty s kolegy z jiných VŠ.

Zpracovaly: PhDr. Jana Kozílková, CSc.,
Mgr. Alena Müllerová,
PhDr. Dana Zeržánová, CJP

UDÁLO SE... Setkávání studentů vysokých vojenských škol z armád NATO může vytvářet mnohá přátelství a umožňuje předávání mnoha zkušeností. V rámci Duchovního klubu na UO proběhlo setkání našich studentů s kadety z West Pointu a Naval Academy z USA. Studenti amerických akademií přijeli vybaveni několika zajímavými prezentacemi o životě, studiu, výcviku i duchovním setkávání v jejich školách. Z podání kadetů různých ročníků vysvítalo nadšení pro armádu i sebevědomí těch, kteří jsou vychovávaní k tomu, aby se stali silnými vůdci v armádě i společnosti. Jejich cestu po několika státech střední Evropy zorganizovala podpůrná organizace Officers Christian Fellowship of the USA. Setkání na Klubu UO se neslo přes počáteční rozpaky způsobené ostychem komunikovat v cizí řeči ve velmi přátelském duchu a to i přesto, že nebylo navštíveno velkým počtem našich studentů.

Kpt. Mgr. Martin Vařeka, kaplan UO

Program kryokonzervace erytrocytů v ČR

Výsledkem řešení projektu je převzetí kryokonzervační techniky do NATO a do koncepce „Krizová připravenost zdravotnictví ČR“

Náhrada krve a zásobování krví a transfuzními přípravky je stálým strategickým a logistickým problémem zdravotnické služby armád celého světa. Ten vyplývá zejména z podstaty krve jako specifického léčiva – biologického přípravku s omezenou dobou použitelnosti s omezujícími podmínkami přepravy, skladování a aplikace pacientům. Stejně problematickou je i tzv. krizová krevní politika státu, kdy při zachování obvyklých a běžně používaných postupů je obtížné zajistit dostatečné zásoby krve pro případ náhlého napadení státu, teroristického útoku nebo hromadného neštěstí.

Úzce odborným problémem je i dostupnost erytrocytů vzácných antigenních kombinací či skladování autotransfuzí pro pacienty s výskytem aloprotilátek proti erytrocytům, jejichž specifčnost znemož-

ňuje použití běžného transfuzního přípravku nebo jejichž erytrocyty nesou vzácné antigeny se zvýšeným rizikem tvorby klinicky významných protilátek.

Běžné zabezpečení armády krví je řešeno systémem distribuce z vojenského transfuzního centra, v případě Armády České republiky z Oddělení hematologie, biochemie a krevní transfúze Ústřední vojenské nemocnice v Praze, které přímo zásobuje krví ROLE 3 (event.2+), ROLE 4 a zahraniční mise. ROLE 2 je v případě potřeby zásobena z ROLE 3 přípravky od univerzálních dárců, v ROLE 1 se s podáním krve nepočítá. Odběry dárců krve zajišťují mobilní odběrové týmy, schopné odebrat dárce i v polních podmínkách.

Pro náhle vzniklou potřebu krve je pak potřeba mít k dispozici kdykoli mobilizovatelnou zásobu erytrocytů univerzální krevní

skupiny 0, v nějaké vhodné formě strategických zásob. Jednou z možností, jak tyto situace řešit, je uchovávání hlubokomrazené krve připravené speciálními postupy – kryokonzervací.

Zabezpečení strategickými zásobami krve je v zemích NATO na různé úrovni. Budování a výstavba skladů mražených erytrocytů v rámci ozbrojených sil je v každém případě jedním z opakovaných doporučení posledních dvou „NATO Blood Conference“. Systémovým a kapacitním vojenským skladem kryokonzervovaných erytrocytů v současnosti disponuje USA a Velká Británie, dále vojenská transfuzní služba Belgie, ve spolupráci s civilním sektorem je provozován v Nizozemsku, Německu a Francii. Banka zmrazené krve je několik let v provozu v univerzitní nemocnici San Martino v Janově, kde ve 40 % glycerolu zmrazené erytrocyty jsou používány při autotransfuzních programech a dále k překlenutí sezónních a jiných výkyvů v zásobování krví. Z novějších členů NATO podobný systém uchovávání strategických zásob erytrocytů zavádí podle českého vzorku Slovensko.

Problémem ale stále zůstává doba použitelnosti erytrocytů po rozmrazení. Ačkoli některé publikace uvádí možnou hranici použití rekonstituovaných erytrocytů v Nutricelu až 40 dní, případně i déle, nikde na světě zatím neproběhla dostatečně reprezentativní validační studie, na základě které by byly potvrzeny technologické postupy přípravy umožňující delší dobu použitelnosti rekonstituovaných erytrocytů než 14 dní.

V ČR dosud problém nebyl řešen v rámci žádného resortu, nebyla dostupná ani alternativní náhrada v rámci zahraniční spolupráce. Zásoby krve pro potřeby AČR byly dosud tvořeny pouze běžnými transfuzními přípravky s limitující dobou použitelnosti, pro případy možné zvýšené potřeby by pak tyto zásoby byly navyšovány mimořádnými odběry a nákupy a tím zatížené malou pruž-

ností a následnou vysokou mírou expirace. Nová bezpečnostní rizika v podobě globálního terorismu s možností vzniku masivních zdravotnických ztrát mezi obyvatelstvem problém okamžitých zásob krve povyšuje na úroveň celospolečenského zájmu, resp. strategické potřeby státu.

Podle aktuálního vydání příručky NATO AMedP-12(A) uvedené do používání normou STANAG 2408, má každý z členských států NATO (před posledním rozšířením) kryokonzervační program erytrocytů, zpravidla zajišťovaný vojenským zařízením transfuzní služby nebo jsou armádní potřeby smluvně zajištěny u civilního zařízení.

Různé postupy kryokonzervace erytrocytů jsou obecně známy a používány již delší dobu. Limitujícím faktorem ale dosud byla zejména doba použitelnosti – zpravidla pouhý jeden den po rozmrazení – a tím velmi omezená operativnost použití takového přípravku. V posledních letech s nástupem nových technologií a resuspenzních roztoků se doba použitelnosti krve po rozmrazení a přípravě k podání (tzv. rekonstituci) prodloužila na 1 až 2 týdny.

V souladu s koncepcí vojenské transfuzní služby AČR vznikla proto myšlenka vybudování strategické krevní banky, která bude plnit nejen vojenské, ale celonárodní úkoly na poli zabezpečení dlouhodobými zásobami krve.

Vytvoření konceptu strategické krevní banky v ČR bylo v letech 2003–2005 předmětem projektu obranného výzkumu MO pod názvem „Kryokonzervace erytrocytů – vybudování banky na dlouhodobou úschovu krve: Strategická krevní banka“. Výzkumný projekt řešil optimální přípravu kryokonzervovaných erytrocytů a použití technologie, která by umožnila minimálně delší týdenní expiraci erytrocytů po rozmrazení a rekonstituci, než jsou dosud maximálně 1 až 2 týdny a tak jejich vyšší mobilitu a operativnost použití, než je stávající jeden, maximálně dva týdny.

Předmětem výzkumných prací tak bylo zjištění a ověření metodiky výroby kryokonzervovaných erytrocytů použitelných minimálně 3 týdny po rozmrazení a rekonstituci. Byla stanovena pracovní hypotéza, která vycházela z předpokladu, že při použití technologie získávání erytrocytů metodou dvojité erythrocytaferézy a zmrazení bezprostředně po odběru ve 40 % glycerolu a po rozmrazení a rekonstituci v roztoku AS-3 (Nutricelu) mohou svými vlastnostmi splňovat podmínky pro požadovanou delší dobu použitelnosti. Jako kontrolní rekonstituční roztok byl použit SAG-Manitol, s očekávanou dobou použitelnosti erytrocytů po rekonstituci maximálně 1 týden. Ověření proběhlo na základě laboratorních in vitro sledování a in vivo fáze provedením otevřené klinické studie na zdravých dobrovolnících. Výsledky měření laboratorních parametrů prokázaly dobrou použitelnost zmrazených erytrocytů ještě 3 týdny po rozmrazení, rekonstituci v Nutricelu a uchování při teplotě 2 až 6°C.

V tomto ohledu byly tedy výsledky našeho obranného výzkumu, které prodloužily dobu expirace erytrocytů po rozmrazení a rekonstituci na 3 týdny, průlomové.

Aktuálně, 22. 10. 2006 v USA Miami, se sešla nově ustavená pracovní skupina NATO pro otázky kryokonzervace erytrocytů a jedním ze závěrů je potřeba sjednocení kryokonzervační techniky. Bude jí v ČR zvolena metoda mrazení ve 40 % Glycerolu s následnou rekonstitucí ve vhodném resuspenzním roztoku, jako je SAG-Manitol a zejména Nutricel. A právě náš řešitelský tým disponuje největším světovým souborem výsledků vlastností rekonstituovaných erytrocytů mrazených a rozmrazovaných získaných touto metodou. To vytváří velký potenciál pro další rozvoj metody a ještě další prodloužení expirace rekonstituovaných erytrocytů.

Výsledky dosud provedených výzkumných, koncepčních a organizačních prací je možné shrnout do tohoto závěru:

A) Byla prokázána dobrá použitelnost rekonstituovaných erytrocytů v Nutricelu ještě minimálně 3 týdny po rozmrazení.

B) V ČR byla zavedena zcela nová, dosud nedostupná, služba léčebně-preventivního i strategického významu – banka zmrazených erytrocytů – s těmito úkoly:

1. Zajištění strategických rezerv krve univerzálního použití pro potřeby vojenského zdravotnictví a řešení krizových situací státu v celkovém množství 3000 transfuzních jednotek.

2. Banka vzácných krevních skupin zapojená do systému mezinárodní spolupráce, pracující v úzké spolupráci s Národní referenční laboratorii pro imunohematologii v Ústavu hematologie a krevní transfúze Praha.

3. Banka autologních krevních jednotek dlouhodobě uschovávaných.

Celková kapacita banky je plánována na 4000 jednotek a bude naplněna kolem roku 2010.

Strategická krevní banka v Ústřední vojenské nemocnici je zpracována i do koncepce tzv. „Krizové krevní politiky státu“, která je samostatně řešenou kapitolou koncepce „Krizová připravenost zdravotnictví“, kterou v současné době zpracovává Ministerstvo zdravotnictví ČR na základě zadání Bezpečnostní rady státu.

**Pplk. MUDr. Miloš Bohoněk,
prof. MUDr. Josef Fusek, DrSc., FVZ**

Poznámka redakce:

Pplk. MUDr. Miloš Bohoněk, student doktorského studijního programu Vojenské vnitřní lékařství Fakulty vojenského zdravotnictví UO získal na prestižní mezinárodní konferenci studentů doktorských studijních programů – 3. královéhradeckých lékařských postgraduálních dnech – 1. místo v sekci prací klinických za výsledky řešení výše uvedeného projektu, který je obsahem jeho doktorské disertační práce.

Návrat k tradicím – „Skupina generála Škarvady“

V historii vojenského školství nalezneme řadu příkladů, kdy bylo jednotlivým učebním skupinám či ročníkům propůjčováno jméno vojenských představitelů a osobností, kteří dosáhli ve vojenské kariéře při službě své vlasti důležitých výsledků, či dokonce pokládali své životy, aby jejich vlast byla svobodná. Nejinak tomu je i v zahraničních armádách.

Prohloubení zájmu o studium a motivace do další vojenské kariéry pro studenty posledního ročníku modulu Pilot vojenského letounu vedlo vedení Katedry letectva FVT, ve spolupráci s brněnskou odbočkou Svazu letců ČR, k myšlence o propůjčení jména významné osobnosti letectva studijním skupinám leteckých kateder.

„Jsem překvapen a dojat,“ řekl brigádní generál ve výslužbě Zdeněk Škarvada, když vstupoval 6. března na půdu Univerzity obrany v Brně a dozvěděl se o záměru propůjčit končící studijní skupině pilotů 24-4PIL své jméno „Skupina generála Škarvady“ a životní heslo „Keep Floating“. Tímto heslem, volně přeloženým jako „Nikdy to nevzdávej“, kterým se celý svůj život řídí, chtěl sám přispět k motivaci dnešního „leteckého dorostu“.

Program pobytu brigádního generála Zdeňka Škarvady na UO zahájilo přijetí prorektorem pro studijní a pedagogickou činnost prof. RNDr. Zdeňkem Zemánkem, CSc. Poté se studenti a generál Škarvada setkali na besedě v prostorách FVT. V úvodu společného setkání, kterého se účastnil také starosta generálova rodného města Olešnice PaedDr. Zdeněk Peša a předseda brněnské odbočky Svazu letců ČR plukovník v záloze PhDr. Oldřich Rampula, vedoucí Katedry letectva plk. gšt. Ing. Miloslav Bauer seznámil studenty 4. ročníku modulu Pilot vojenského letounu s životním příběhem tohoto příslušníka 310. československé stíhací perutě RAF.

Poté následovalo představení jednotlivých studentů učební skupiny. Generál Škarvada se při seznamování se skupinou věnoval motivaci jednotlivců, která je vedla k rozhodnutí stát se vojenským profesionálem – pilotem vojenského letounu. Po vzájemném seznámení byl dán prostor pro otázky, které generál zodpovídal bravurně a s vitalitou sobě vlastní. Zdůrazňoval, že se nepovažuje za hrdinu, kladl důraz na vlastenecké cítění a na povinnost vykonávat jakoukoli práci s profesionálním přístupem. Starosta rodného města generála Škarvady, mimo jiné jeho dlouholetý přítel, informoval „letecký dorost“ o aktivitách města Olešnice a jeho občanů, kteří si váží a obdivují svého rodáka.

Po zodpovězení dotazů a neformální diskusi přišel na řadu oficiální akt propůjčení jména generála Škarvady studijní skupině 24-4PIL (2003–2007) i s jeho osobním heslem „Keep floating“. Studenti jeden po druhém tak přijímali z rukou válečného letce pamětní listy a přání všeho dobrého do dalších let jejich náročné vojenské „letecké“ kariéry. Závěrem slavnostního udělení pamětních listů předal velitel skupiny praporčík Václav Kolman brigádnímu generálovi list věno-

Zdeněk Škarvada se narodil 8. 11. 1917 v Olešnici nedaleko Blanska. Vždy měl blízko k letadlům a létání a není proto divu, že se po přípravě ve Vojenském leteckém učilišti v Prostějově v roce 1938 ocitl jako polní pilot u 4. leteckého pluku v Pardubicích. Po okupaci vlasti odešel do Polska, odkud se dostal přes Rumunsko, Sovětský svaz, Egypt, Indii a následně lodí kolem Afriky do Velké Británie, kde vstoupil v roce 1940 do RAF. Léтал na letounech Hurricane, později Spitfire a zajišťoval bezpečnost loďmi konvojům. Jeho bojové působení u 310. československé stíhací perutě skončilo v roce 1942 selháním motoru a seskokem do kanálu La Manche, odkud se dostal do německého zajetí. Do května 1945 prošel několika zajateckými tábory.

Po skončení války působil i nadále v letectvu československé armády. Sloužil u štábu 10. leteckého stíhacího pluku v Praze-Kbelích. Na jaře roku 1947 byl odeslán do Vojenské letecké akademie v Hradci Králové, kde se stal učitelem létání na bojových letounech. Pak byl velitelem 8. stíhacího leteckého pluku v Brně. Později byl ale z politických důvodů z armády propuštěn a nucen zastávat jen podřadné práce. Plně rehabilitace se dočkal až po roce 1989. V říjnu 1990 byl povýšen do hodnosti plukovníka a v květnu 2000 byl dekretem prezidenta republiky jmenován brigádním generálem letectví ve výslužbě. Během své aktivní kariéry Zdeněk Škarvada léтал asi na 50 různých typech letounů. U RAF měl evidenční číslo 788031/310 CZ Squadron.

vaný skupinou svému patronovi s mottem: „Motivace je pro nás důležitá. Děkujeme Vám za ni!“.

Samozřejmě, že skupina nezapomněla ani na manželku svého patrona a prostřednictvím kytice jí nejen poblahopřala na dálku k narozeninám, ale také poděkovala za péči a lásku, kterou panu generálovi věnuje.

Závěr návštěvy pana brigádního generála patřil přijetí na děkanátu FVT. Proděkan pro vědeckou činnost věnoval brig. gen. v.v. Zdeňku Škarvadovi pamětní medaili děkana Fakulty vojenských technologií UO. V neformálním rozhovoru pak prof. Ing. Vladimír Řeřucha, CSc. poděkoval panu generálovi za motivaci a vzor pro mladou nastupující generaci. Oba se pak shodli na tom, že v současné uspěchané době je třeba motivovat a přesvědčovat mladé adepty vojenských profesí k vlastenectví a morálce, týmové práci a odpovědnosti za své výsledky.

Generál Škarvada opět připomenul a zdůraznil, že svůj život nepovažuje za život hrdiny, ale za život člověka, který je připraven vykonávat to, k čemu byl vycvičen a předurčen s maximálním nasazením a že je důležité ve svém snažení vytrvat a nic nevzdávat.

„KEEP FLOATING“

Plk. gšt. Ing. Miloslav Bauer, K-205
Foto: npor. Alois Brázda

Diskusní večery

Počátkem roku 2007 jsme si na Katedře letectva FVT pokládali otázky, jak zabezpečit, při respektování současného plánu studijních programů, znalost prostředí Vzdušných sil AČR (VzS). A to nejen pro studenty „leteckých“ kateder FVT, ale pro širokou akademickou veřejnost, tedy všechny studenty a akademické pracovníky univerzity.

Jedním z možných způsobů je samozřejmě poznat základny letectva osobně. Exkurze útvarů je věc krásná a motivující, nicméně náročná z hlediska koordinace této návštěvy především ze strany základen, ale i možnostmi přesunu výuky, která je již tak, v rámci bakalářského studia, velice limitována. Každé další překládání, či dokonce náhrada výuky odborných předmětů praktickou ukázkou by značně ztěžovala stav teoretické odborné přípravy. Na straně druhé jsme podporovali myšlenku stálého přibližování praktického života a problematiky VzS pro akademickou veřejnost.

Lze říci, že jednoznačným závěrem bylo v duchu hesla „Když nemůže Mohamed k hoře, musí hora k Mohamedovi“ pozvat příslušníky základen na půdu Univerzity obrany, aby se podělili o své zkušenosti z praxe u vojsk. Bylo také rozhodnuto, že nelze touto aktivitou narušit výuku, a tak jediným možným termínem bylo pozdní odpoledne. První diskusní večer byl dobrovolný, takže jsme ani nevěděli, kolik se zúčastní zájemců z řad akademické veřejnosti.

Výběr prvních hostů diskuse byl jednoznačný. Bude to „TOP GUN českého nebe“ – letecká základna Čáslav. Proč? Samozřejmě lze jednoduše říci, že se jedná o „výkladní skříň českého letectva“. Úkoly, které tato základna taktického letectva (zTL) v rámci AČR a NATO plní, ji k tomu i více méně předurčují. Je to především 24hodinová služba pohotovostního systému NATINAD; mohutná výstavba základny v rámci plnění NATO závazků a za podpory aliančních finančních dotací, no a v neposlední řadě „přezbrojení“ základny moderní leteckou technikou. Zbývalo tedy vybrat termín, oslovit vedení FVT, stejně jako velení zTL a přesvědčit akademickou veřejnost, že se během večera nebude nudit.

Velení základny vybralo jako své zástupce pro prezentování útvaru kpt. Ing. Jaroslava Míku – pilota JAS-39 Gripen (na horním snímku vpravo); kpt. Ing. Davida Řehu – pilota L-159 (na snímku vlevo) a zástupce WOC (operační středisko základny) npor. Ing. Martina Voženíla (na snímku uprostřed). Výběr nebyl nahodilý, neboť kapitán Míka létal na letounu L-159 a v současné době je pilotem JAS-39; kapitán Řeha se stal při účasti letounů L-159 kurzu TLP (kurz

taktického vedení letectva) jedním ze dvou českých pilotů certifikovaných pro velení letce dle NATO postupů. Tento certifikát se vydává na základě splnění požadavků NATO po úspěšném absolvování kurzu a to nejen v oblasti teorie, ale především při reálné letecké činnosti. Nadporučík Voženílek pak doplnil oba piloty informacemi o tom, čím žije základna před vzletem letounů a po jejich přistání, a to pro případ, že se diskuse bude zabývat i chodem základny, tedy systémem velení a řízení útvaru.

Ve čtvrtek 22. února se na posluchárně v kasárnách Šumavská setkali na jedné straně profesionálové z leteckého útvaru a na straně druhé kandidáti vojenského povolání, které doplnili akademičtí pracovníci a také členové brněnské odbočky Svazu letců ČR. Začal večer, který měl přiblížit skutečný život základny VzS, kterou lze s trochou nadsázky nazvat „TOP GUN českého nebe“.

V úvodu měli všichni přítomní možnost shlédnout film o výstavbě letecké základny Čáslav. Není mnoho útvarů u VzS i v rámci AČR, kam by se v posledních letech investovalo do výstavby tolik finančních prostředků, jako je právě útvar v Čáslavi. Rozhodnutí pro financování této základny i za podpory aliančních finančních prostředků totiž vychází ze závazku ČR vzhledem k NATO, mít základnu, která splňuje požadavky Aliance a to nejen směrem k provozování základny, ale i pro možné přijetí taktické letky a zabezpečení jejího působení na letecké základně dle platných standardů. Film jasně dokázal, že tyto finanční prostředky jsou vynakládány s rozvahou a velice efektivně.

Jednou z nejzajímavějších částí večera pak byly jednotlivé prezentace letounů Jas-

39 Gripen a L-159. Seznámení se s úkoly jednotlivých letek, jejich účastí na cvičeních jak domácích, dvoustanných mezinárodních, či přímo v rámci programu Aliance. Například NATO AIR MEET nebo CLEAN HUNTER jasně dokazuje, že základna plní krok za krokem standardní požadavky NATO pro činnost letecké základny. Samozřejmostí bylo objasnění společného systému Aliance NATINADS (Systém kolektivní ochrany vzdušného prostoru států NATO), kde se právě díky letounu JAS-39 česká strana stala plnohodnotným partnerem při zabezpečení ochrany vzdušného prostoru.

Co by to bylo za diskusní večer bez prostoru pro otázky a odpovědi. Nejen „vojenský dorost“ pokládal všetečné otázky, na které příslušníci základny pravdivě odpovídali. Vedle „laických“ otázek zde zazněly i odborné, jako například otázky týkající se letových vlastností obou strojů. Tyto otázky zněly především z úst členů brněnské odbočky svazu letců.

Diskusní večer ukázal, že lze připravit zajímavé povídání a prezentaci útvarů AČR a že i účast na těchto obdobných setkáních může v jistém smyslu doplnit znalosti nabyté při vysokoškolské výuce. Ochota příslušníků základny prezentovat a informovat akademickou veřejnost o životě „své“ letecké základny pak jenom dokazuje, že je mnoho vojenských profesionálů, kteří jsou hrdi na to, co dělají. To, že jich je více, nejen u 21. základny taktického letectva v Čáslavi, se bude Katedra letectva FVT snažit dokázat při dalších diskusních večerech o útvarech Vzdušných sil AČR.

Plk. gšt. Ing. Miloslav Bauer, K-205
Foto: Miroslav Janošek a archiv zTL

Vojna

Vojna, toto slovo se objevuje v mnoha slovanských jazycích, pokaždé však s trochu jiným významem. Liší se, ale vždy směřuje ke společnému. V dobách nedávno minulých i ve vzdálenější historii jeho vyslovení vyvolávalo různé reakce – zlost, beznaděj, ale i nadšení a odhodlání. Jak je tomu v naší zemi dnes?

Jako malí jsme si snad všichni hráli na „vojnu“. Děti, zaslepeny nadšením a odhodláním, se sebevědomě vrhají do bojů a vyhrávají jednu bitvu za druhou. Tak bezstarostně a bláhově ve svém pojetí. My, dnes už dospělí, jsme se dali na opravdovou vojnu. Oblékáme uniformy a říkáme si vojáci. Hračky vystřídaly skutečné zbraně. V případě nebezpečí (ohrožení) musíme být připraveni pomoci. Jak snadné je přijít o zdraví nebo život, je to jenom okamžik. Není to hra, kdy po každém střetu mrtví jsou zase živí a z raněných se stávají hrdinové silnější a neohroženější.

Nakolik jsme schopni čelit realitě a kde tuto schopnost získat? Snad každý z nás se zabýval touto otázkou, ať už v souvislosti s každodenním nebo vojenským životem. Také jsem dlouho přemýšlel. Připravován na profesi vojáka bez filozofie podložené zkušenostmi a osobním příkladem. Říká se: „Kdo hledá, ten najde...“

Náhodou jsem narazil na učení devíti tradičních válečných japonských škol nazývané Bujinkan budó taijutsu. Úchvatné pohyby, tak přirozené používání lidského těla v kombinaci s nejrůznějšími zbraněmi, historickými i současnými. Co si skutečně, pravdivé a přesto obklopené rouškou tajemství. Tehdy jsem netušil, nakolik mohou válečné principy staré tisíce let ovlivnit novodobý způsob boje. Při své první cestě do Japonska jsem byl doslova šokován množstvím lidí přijíždějících za Soke Hacumim (velmistrem) učit

se jak žít a přežít. Tito všichni zasvětili život bojovému umění.

V mnoha případech jde o skutečné bojovníky, příslušníky SAS, členy FBI i izraelských tajných služeb, vojáky a policisty z celého světa. Přinášejí zkušenosti z reálných bojů, aby je mohli sdílet v Bujinkanu – v překladu společenstvu bojovníků pod ochranou bohů války. Studují se přístupy a myšlenky Ninjutsu, které jsou obsaženy ve třech školách, ale také Bu jitsu (Ju jitsu) – umění samurajů ve zbylých šesti. Těchto devět škol se navzájem ovlivňovalo a společně přecházely Sengoku – období válčících provincií. Dobu, kdy smrt byla všude přítomná a zabíjení bylo denním chlebem. Výuka vedená původní formou pomáhá rozvíjet flexibilitu při použití taijutsu (umění těla) stejně tak, jako při uplatnění strategií, porozumění lidských pocitů a vnímání. Disciplíny jednotlivých škol, ve kterých se dovednosti získávají, často nacházejí podobnost s těmi, které se vyučují u soudobých armád.

Válečné útrapy minulosti přežili ti nejodhodlanější, nejschopnější, ale hlavně ti, co měli štěstí. Díky nim jsou zde vojenská umění, která pomáhají rozumět válce a životu v ní. Proto jsou vyhledávána těmi, kteří

válkou (vojnou) žijí. Ve válce jsem nikdy nebyl. Co mi však pomohlo v poznávání a pochopení, byl výcvik u US Army, která má s válkou letité zkušenosti a v současné době jednou prochází. Tamní výcvik je realitě hodně přiblížen. Realnosti přidávají právě vojáci, kteří bojovali. Nehrají si na válku, už v ní byli. Naopak se snaží ji studovat. Zabíjeli a viděli umírat své kamarády. Mnozí z nich se ocitli nepříteli tváří v tvář. Museli sledovat, jak z něj vyprchá život.

Vojáci, které mám na mysli, nevystupovali jako hrdinové, ale jako obyčejní lidé. Díky svým prožitkům dospěli a začali se dívat na svět jinými očima. Od několika z nich jsem slyšel strašlivé příběhy. V té době se mnoha vojákům nesvěřovali, i když byli vlastní. V očích ostatních byli podivní. Dělali si legraci, když ostatní zvažovali. Nepředváděli, jak moc by mohli být dobří. Cítil jsem, že jim rozumím právě díky studiu Bujinkanu. Snad díky tomuto porozumění jsme si k sobě našli cestu a já tak mohl s jejich pomocí poskládat část pomyslné mozaiky, do které jsem tehdy dostal důležité střípky. A jaký je závěr?

Přirozené plynutí času vytváří nikdy nekončící změnu. Nové technologie se odrážejí ve vědě, způsobech komunikace, cestování... Některé věci však zůstávají stejné od prvopočátku lidského bytí. Za úsvitu slunce vychází a se soumrakem zapadá. Po zimním spánku přichází jarní probuzení... Příroda se svými zákony je paní na planetě Zemi. Zrození a smrt jsou jedněmi s těchto zákonů. Při vzniku nového života se dějí stejné procesy jako před tisíci lety. Občas se trochu mění forma, nicméně to důležité je stejné. Se smrtí je to zrovna tak. Pokud někdo chce usmrtit, je jedno jestli zabije na dva metry nebo tři kilometry. Není důležité jestli použije holých rukou, čepele, střelné zbraně nebo odpálí raketu. Za vším je pouhá myšlenka vzít život a ta se nemění. Jak prosté a zároveň těžké k pochopení.

Myslím, že je velmi důležité zabývat se správným pohledem na věc. Studium osobní ochrany, ochrany rodiny a národa je nezbytné a mělo by se udržovat. Protože na světě je násilí, a i když je mír, tak kdykoliv může přijít válka.

Prap. Lukáš Uher, FEM

VERIFIKACE TEORIE V PRAXI aneb skupina Commandos cvičila ve VVP Březina

Vzájemný vztah teorie a praxe je neoddiskutovatelný v jakékoli lidské činnosti či oboru. Taktika jako vědní disciplína není výjimkou. Zpravidla má teorie snahu předbíhat praxi, někdy je tomu ale naopak. V současné době, kdy se v oblasti taktiky diskutují a tvoří nové tzv. interní normativní akty (doktríny, řády, předpisy, pomůcky apod.) je teorie taktiky a její praktická realizace ve vztahu, v jakém již dlouho nebyla. Zejména útvary a jednotky 4. brigády rychlého nasazení cvičí činnosti, které jsou moderní a zohledňují nové podmínky vedení bojové činnosti. Zkušenosti z výcviku by se následně měly odrazit ve vytvářených interních normativních aktech.

Činnost skupiny Commandos, složené ze studentů Univerzity obrany, je jednou z možností a příspěvkem univerzity k rozvoji teorie a praxe taktiky. Zájem jiných armádních, ale i státních subjektů o využití činnosti skupiny Commandos je signálem, že se studenti této skupiny nemají za co stydět. Několika aktivitami jsme spolupracovali s Policií České republiky a podíleli jsme se na přípravě většiny kontingentů Vojenské policie AČR pro plnění úkolů v Iráku (MNF/I). Skupina Commandos, doplněná některými dalšími studenty UO, se zúčastnila na podzim minulého roku cvičení 4. brn (brigádního úkolového uskupení) jako opoziční skupina (OPFOR) při prověřování dosažení operačních schopností 4. brn. K tomu, aby studenti skupiny Commandos byli připraveni kvalitně plnit výše uvedené a

další úkoly, nám slouží naše vlastní aktivity – jak teoretické, tak zejména praktická cvičení.

Poslední akcí skupiny Commandos bylo cvičení realizované o prvním březnovém víkendu ve VVP Březina. Tématicky bylo cvičení zaměřeno zejména na realizaci léčky malou skupinou. Pro ověření teoretických znalostí se nám tentokrát sešly poměrně příznivé podmínky. K dispozici jsme po celý víkend měli dvě vozidla (UAZ-469 a T-815), zbraně (samopaly Sa-58P), soupravy MILES pro ruční zbraň, imitační materiál a prostor výcviku. Akce se zúčastnilo dvanáct studentů, do většiny aktivit byli zapojeni i řidiči kolové techniky.

Nechci se zde zabývat odborným hodnocením akce, to bude předmětem diskuse na jiném fóru, v každém případě si však dovoluji konstatovat, že i tato akce skupiny Commandos byla přínosnou aktivitou jak pro samotné její účastníky, tak i pro zobecnění zkušeností z vedení boje ve složitých terénních a povětrnostních podmínkách. Činnost byla realizována zejména v severnějších, méně známých prostorech VVP Březina, terén je zde poměrně členitý a porostlý, počasí si s námi také pěkně pohrálo. Od slunečního svitu, přes zamračenou oblohu, ze které se snášely kapky až přivaly deště, včetně sobotní chumelenice, ostrý a studený nárazový vítr, to vše ve spojení s plánovaným nedostatkem odpočinku, velkou fyzickou i psychickou zátěží. Komplexně vše vytvářelo podmínky pro zocelení těla i ducha. V neděli mi nezbylo než konstatovat, že „kluci“ byli dobří a splnili cíle, které jsem pro toto cvičení stanovil.

I tímto článkem chci poděkovat „mým klukům“ a všem, kteří se podíleli na zabezpečení akce skupiny Commandos, zejména logistice UO.

Pplk. Zdeněk FLASAR, K-110

PLES UO

Ve víru tance

Dnešní životní tempo, požadavky a cíle nás nutí ke spěchu, žijeme stále ve shonu. Třetí reprezentační ples Univerzity obrany v pátek 16. března byl příležitostí k zastavení se a v klidu a pohodě se nechat unášet příjemnou atmosférou a tanečním rytmem.

Po nádherné písni „Přátelství“ od Petra Rezka univerzitní ples v kongresovém sále brněnského hotelu Voroněž zahájil rektor – velitel UO brigádní generál Rudolf Urban, který přivítal domácí a přespolní účastníky plesu a také využil této příležitosti k předání svého pamětního řetězu Ing. Milanu Mácelovi. Tohoto ocenění se řediteli odboru vzdělávání personální sekce MO dostalo za významnou pomoc při rozvoji UO.

Pak již přišlo na řadu předtančení v provedení sličných studentek a elegantních studentů naší školy. K tanci a poslechu v hlavním sále hrála vynikající hudební skupina Panorama Band, v restauraci prvního patra DJ Seďa a v delta sále cimbálová muzika Jánošíček. Oddychové pauzy vyplňoval doprovodný program, který obsahoval ukázky standardních a latinskoamerických tanců v podání tanečního klubu Akademik, magické vystoupení Dua Fernando a disco tance děvčat z taneční školy Hubený. Půlnoční slosování místenek o sponzorské prémii bylo dalším skvělým kamínkem do pestré programové mozaiky univerzitního plesu, na kterém se přes šest set lidí výtečně bavilo.

Text a foto: Pavel Pazdera

O předtančení se postarali studenti

Generál Lavička mezi prvními tanečnicí

Iluzionista z Dua Fernando alias Elvis

Tomáš Hruška to s kapelou rozjel

O vojně humorně

Po pěti švejkiádách přikročuji k postupnému uvádění vybraných beletristických děl vojenského humoru od starověku přes středověk do novověku. Z antického Řecka uvádím protiválečnou komedii **Lysistrata** (Praha, 1963, 141 s.), kterou napsal nejvýznačnější představitel staré antické komedie **Aristofanes** (446 – nedlouho po 388). Její inscenaci v Athénách v roce 411 reagoval na těžkou krizi athénské demokracie, která se do ní dostala peloponeskou válkou se Spartou.

V této hře Athénanka Lysistrata připadne na senzační groteskní nápad. Smluví se přísahou s ostatními Athénankami, že se zdrží „kyje mužova“ na tak dlouho, dokud nebude uzavřen mír. Athénanky v čele s Lysistratou obsadí Akropoli. Chtějí uchránit stříbrný poklad a znemožnit tak vedení válek muži. Odrazí starce s ohněm a radní se strážemi. Radnímu, který říká, že se ženy války neúčastní, namítají: „My dvojnásob hůře ji neseme než vy! My za prvé zrodily syny a v plné zbroji je poslaly /do války/ (...) A za druhé: když (...) my měly užívat mládí, my pro vojny samotny léháme vždy!“ Lysistrata se posmívá mužům ve zbrani: „A přec je to velice směšné, když se štíte, na kterém Gorgonu má, jde kupovat rybičky na trh.“ A jedna ze stařen se přidává: „Já byla svědkem, jak jel pan plukovník – vlasatý – na trh (jel koňmo) a od baby vaječník dal si naložit v kovovou přílbu.“

Pohlavní stávkou žen špatně snášejí jak válčící muži, tak ženy Athén i Sparty. Humorně jsou podány pokusy žen, které se chtějí dostat domů. (Např. jedna z nich za jediný den „otěhotní“, když si dá pod šaty na břicho přílbu.) Jeden pohlavně vyhlodavý muž, který přijde za svou ženou k Akropoli, aby se s ní pomiloval, je postupně rafinovanými odklady ženy vydražďován, až mu žena nakonec uteče. Třikrát se uvádí ve hře nalákání mužů na něco (na laskání, na majetek, na obdarování chudých), aby to skončilo nesplněním a výsměchem. Když se posléze sejdou ženy a válčící muži obou měst, ukazuje spartský vyslanec na klín nahé ženy představující Smíření: „My chceme (...) bránku, po které už dávno túžíme a hmatkáme.“ A podobně člen athénské výboru dívá se na Smíření: „Tak ať nám – tento – dají především tuť Ježkov, Koží Hory nahoře a k tomu – tento – Boky megarské!“ Lysistrata všem připomene, jak si v minulosti Athény a Sparta proti Peršanům apod. pomáhaly, a vyzve je, spolu se sborem, k uzavření „smluv o míru plném lahody, stmeleném Lásky teď bohyní!“ Muži a jejich ženy pak plesají a zpívají odcházejí spolu do svých příbytků.

V Brně byla Lysistrata uvedena v roce 1972 v Divadle bratří Mrštíků. A Vladimír Renčín a Vlasta Čiháková vytvořili volnou muzikálovou adaptaci pod názvem Nejkrásnější válka.

Plk. v.v. doc. PhDr. Jiří Sedlák, CSc.

Neuralgická léta

Jak tomu bývá po dobových zlomech, hledá se nový pohled na minulost. Bylo tomu tak i před sedmnácti lety. Škála pohledů byla široká a z médií jsme se dozvíдали neuvěřitelné věci, např. o našem keltském původu. Nevadilo, že Keltové zmizeli z našeho území půl století před začátkem letopočtu a Slované se objevují v sedmém století. Jeden z krajních pohledů zatracoval vše, včetně českého národního obrození. Autoři publikace byli politik, právník a psychiatr a učilo se podle ní na školách. Na to plynule navazoval pohled nostalgicky uctívající habsburskou monarchii s údajným idylickým soužitím všech jejích etnik. Nevadilo, že emancipace národa vyvrcholila roku 1918 vznikem samostatného státu.

Ve vřavě sdělovacích prostředků, vytvářejících chaos informací, nepříliš hlasitě zazníval pohled navazující na koncepci první ČSR. Souviselo to patrně s dělením státu v první polovině 90. let 20. století. Vojenští historikové byli jediní, kteří důsledně a objektivně informovali o vzniku a peripetiích dějin Československa a armáda uctívala jeho tradice. Vedle krátkého období tzv. druhé republiky bylo oblíbeným mediálním tématem období 1945 až 1948. Prezident Beneš byl jedním dechem obviňován z odsunu sudetských Němců, označovaným za genocidu, a předání moci komunistům na stříbrném podnose, jak se kdysi vyjádřil Gottwald. I k tomuto tématu se vyjadřovali vojenští historikové, např. František Hanzlík v práci o Obranném zpravodajství a jednom z jeho hlavních protagonistů Reicinovi.

Nejnovější prací je Armáda v zápase o politickou moc v letech 1945–1948. V klubu Univerzity obrany proběhl 22. února její křest. Autoři František Hanzlík a Václav Vondrášek proslavili každý přednáškou, která přibližovala ona neuralgická léta. František Hanzlík mluvil o strachu prezidenta Beneše z nové expanze Německa a z občanské války, vyvolané při odsunu Němců nebo konfrontaci mezi komunisty a jejich oponenty. Hospodářská opatření Marshallova plánu a následující Trumanova doktrína přišla pozdě, uváděl Václav Vondrášek. Teprve nemilosrdné včlenění jediné země ve střední Evropě s převažujícími prvky demokracie do Stalinoва impéria vyvolalo protiopatření Západu. Je na čtenáři, aby si po přečtení téměř 400 stran knihy udělal obraz, zda jsme mohli odolat Stalinovi, či ne.

Kniha vojenských historiků Fakulty ekonomiky a managementu UO je výsledkem řešeného grantového projektu Grantové agentury ČR s názvem Armáda v zápase o politickou moc v letech 1945–1948. Publikace zdařile doplňuje a rozšiřuje poznatky o úloze armády v zápase o moc v Československu v poválečném období a přináší také základní souvislosti zápasu o koncepci budování armády.

Archivní výzkum realizovaný v rámci grantového projektu prokázal, že armáda byla nejen objektem zápasu o politickou moc, ale tento zápas v mnohých momentech sama ovlivňovala. Některé její složky, zejména obranné zpravodajství, sehrály v období vyvrcholení politické krize na přelomu let 1947 a 1948 významnou úlohu.

Dr. Vít Pospíšil

BVV
Veletřhy
Brno

Veletřní okénko

Co nabízí výstaviště v dubnu

Stavebnictví

Stavebnictví je jeden z nejdynamičtějších se rozvíjejících oborů. Je to přirozené. Stavby se budovaly v době kdy lidé potřebovali bydlet a určitá společenská skupina nebo stát se reprezentovat. Střed Vídne i Brna je podobný. Bylo třeba řešit bydlení pro prudce narůstající pracovní síly průmyslové revoluce druhé poloviny 19. století. Plán přestavby obou měst vypracoval i stejný vídeňský architekt Ludvig Foerster. Nová města 20. století Zlín, Poruba a Havířov byly produktem zprůmyslnění a totéž se dá říct o sídlištích 60. a 70. let. Ve vlnách se tak pro budoucnost řeší nárůst populace a charakter osídlení. Platí axiom architektury. Stavbu současníci plně ocení až půl století po jejím vzniku. Po secesi a funkcionalismu dnes začínáme oceňovat socrealismus, slovníkem architektů so-re-lu. Hodnotit minulost a prognózovat budoucnost se pokoušejí architektonické soutěže. Jednou z nejzajímavějších co do výsledků bylo lidové hlasování pro Stavbu století v roce 2000. Z technických staveb zvítězila věž na Ještědu, ale vysoký počet hlasů získala betonová hranice pevností z roku 1938. Byla to největší investice za dvacetiletou existenci 1. ČSR.

Stavba století 2000 prezentovala své výsledky na mezinárodním stavebním veletrhu IBF. Bude tomu tak i u letošní soutěže Stavba Jihomoravského kraje 2006. Mezinárodní stavební veletrh IBF bude po dvanácté probíhat na brněnském výstavišti od 17. do 21. dubna. Patří mezi pět největších stavebních veletrhů Evropy a je jediný mezinárodního významu ve

střední a východní Evropě. Dělí se tématicky do čtyřech samostatných veletrhů. První IBF prezentuje realizaci staveb. SHK BRNO předvádí technická zařízení budov jako vytápění, vzduchotechniku, klimatizaci a sanitární techniku včetně vybavení koupelen. ELEKTRO se týká osvětlovací techniky, elektroinstalací a zařízení tzv. inteligentních budov. Jde o stavby, kde elektronika řídí vše od otvírání dveří a osvětlení po teplotu místností a vody z kohoutku. URBIS INVEST je mezinárodní veletrh investic, financí, realit a technologií pro města a obce. Účastní se ho 44 měst a obcí a všechny kraje ČR a 206 průmyslových zón ČR, SR, Polska a Běloruska. Letošní odborné téma bude Renovace sídlišť a obytných čtvrtí, čistota měst, veřejná zeleň a zpracování a znovuvyužití odpadů. Jde tedy o témata v 21. století vysoce aktuální.

Dr. Vít Pospíšil

Lístky na veletrh

Studenti, uvedené veletrhy můžete navštívit za jednu korunu; jak? Nejpозději 7 dní před zahájením veletrhu (pozdější objednávky nebudou vyřízeny) si musíte u paní Jarmily Klučkové (Kounicova 65, kancelář 112 ve 3. – rektorském – patře), telefonicky na 442732 anebo e-mailem na adresu jarmila.klucakova@unob.cz – což doporučujeme – objednat jmenovitě potřebný počet vstupenek. Nezapomenejte uvést hodnotu, učební skupinu a kdo si lístky přijde vyzvednout (jeden vyzvedávající maximálně 10 lístků nebo pro jednu učební skupinu).

Svatoplukova kasárna v Brně-Židenicích

Z historie nejstarších brněnských kasáren Vojenské objekty za první republiky

Československá vojenská správa v období první republiky vlastnila v samotném městě Brně i na jeho předměstích velké množství objektů, které pocházely ještě z období habsburské monarchie. Dokonce jezuitský kostel Nanebevzetí Panny Marie na rohu ulic Jezuitské a Beethovenovy. Tuto jednu z prvních barokních staveb v Brně postavili jezuité na místě bývalého ženského kláštera z roku 1240. Nový kostel byl vysvěcen v roce 1602 a jezuité ho používali až do zrušení řádu Marií Terezií v roce 1773. Od té doby kostel patřil armádě.

Zemské vojenské velitelství pro Moravu a Slezsko, založené 10. října 1919, se nacházelo na ulici Kobližné v Schrattenbachově paláci (dnešní Mahenova knihovna), kde bylo za Rakousko-Uherska doplňovací velitelství. Roku 1925 bylo přejmenováno na Zemské velitelství v Brně a sídlilo zde až do svého přemístění v roce 1937 do nově postavené budovy vyšších vojenských úřadů na Kounicově ulici (tzv. rohliík od architekta Bohuslava Fukse).

Další převzatou budovou se stalo bývalé velitelství rakousko-uherské 4. pěší divize na Husově č. 9, pozdější sídlo československého velitelství 6. pěší divize a 11. pěší brigády. Počátkem dvacátých let 20. století používala armáda prostory Městského domu na Šilingrově náměstí a nově budovu z roku 1872 bývalého c. k.

vzdělávacího ústavu učitelek na Hybešově ulici. V této budově vojenských úřadů byla umístěna také vojenská duchovní správa. Ke stejným účelům sloužila nadále vojenská nemocnice v Zábrdovicích, proviantní skladiště na Veveří, výstrojní skladiště na dnešní Štefánikově ulici a také pícní skladiště na ulici Tábor.

Komplex bývalých zeměbranceckých kasáren na ulicích Úvoz a Údolní byl společně se zeměbranceckou nemocnicí na Žlutém kopci předán civilnímu sektoru. Pouze stará budova zeměbranceckých kasáren na Údolní č. 65 (tehdy ulice dr. Macků) sloužila vojenským úřadům a nazývala se Městská kasárna. V některé literatuře je tato budova společně s bývalými zeměbranceckými kasárnami mylně považována za Zemské vojenské velitelství v Brně.

Nejstarší brněnská kasárna Staroměstská a Novoměstská nedaleko Besedního domu ve středu města byla počátkem třicátých let 20. století zbořena. Stejný osud potkal barákovou nemocnici u České techniky na Veveří. Z nedalekého vojenského komplexu sloužila armádě pouze dřívější baráková nemocnice (dnešní Chodská ulice) jako dělostřelecká kasárna a část barákového tábora u ulice Kotlářská. Jmenované stavby byly zbořeny koncem třicátých let 20. století. Pouze staré vojenské baráky mezi dnešními ulicemi Tábor a Leitnerova patřily vozatajstvu a nazývaly se Městskými vojenskými baráky. Společně s částí barákového tábora za pěchotními kasárnami na dnešní Šumavské ulici sloužily ještě během druhé světové války.

Československá armáda za první republiky dále užívala tyto vojenské stavby: hrad Špilberk pro částečné umístění pěchoty a dělostřelectva a hlavně jako posádkové vězení a soud. Kadetní škola v Králově Poli byla přeměněna na Telegrafní kasárna. Pěchotní kasárna císaře Františka Josefa I. na dnešní Šumavské ulici získala název Masarykovy kasárna. Kasárna dělostřelectva a vozatajstva na dnešní Štefánikově ulici byla přejmenována na dělostřelecká kasárna Jana Žižky z Trocnova. Armádě také sloužila nedaleká jízdárna na Staňkově ulici. Stará rakousko-uherská jezdecká kasárna z roku 1888 na tehdejší Pražské ulici (dnešní Palackého třída) byla využívána jízdou až do počátku 30. let, kdy je tento komplex předán Vysoké škole zvěrolékařské.

Roku 1927 jsou dostavěna dvoje nová kasárna: pěchotní, nazývané Svatoplukova v Brně-Židenicích a jezdecká v Černých Polích. Dále bylo zřízeno posádkové zbrojní skladiště a roku 1930 je střelnice v Brně-Medlánkách doplněna muničním skladem za zbořené muniční objekty v Brně-Černovicích, které musely ustoupit civilnímu letišti. Nedaleko odtud je v letech 1933–1938 budováno také vojenské letiště s kasárnami Dr. Edvarda Beneše.

Další vojenskou stavbou 30. let jsou důstojnické domy na rohu dnešních ulic Kounicova a Kotlářská. Některé jmenované objekty slouží Armádě České republiky doposud.

Vlastimil Schildberger, ml.

Pohled na kasárna v Černých Polích z ulice generála Píky – fotografie vpravo 30. léta minulého století, na snímku vlevo dnešní podoba

Soutěžní křížovka

o věcné ceny!

Vyluštěnou tajenku zašlete do 13. dubna 2007.

Písemně na adresu: Univerzita obrany,

Redakce Listů UO, Kounicova 65, 612 00 Brno.

Rovněž ji můžete zaslat e-mailem na adresu:

listy@unob.cz

Dva výherce odměníme věcnou cenou.

Výherci z č. 6 jsou Naděžda Kupčíková a Iva Taušová.

Šance
pro dva čtenáře

	JURY	2	JMÉNO HEREČKY MEDŘICKÉ	JANINSKÝ PAŠA	NADPISEK		PŘED- LOŽKA	JMÉNO HEREČKY JANŽUROVÉ	KŘÍČET	JIHO- AMERICKÁ POUŠŤ
KLESAT						SKVRNA V KUŽI STÁVAT SE SILNÝM kniž.				
HRÁT DUHOVÝMI BARVAMI JAKO OPÁL										
PLAKATI kniž.							POBÍDKA ZNAČKA OSMIA			
JMÉNO SPISOV. PAVLA				NAŠE TAN. SKUPINA RODÁK				INIC. HER. CUPÁKA POSVÁTNY OBRAZ		
NEBOŤ náf.			KLASICKÉ DÍLO KAZIT ob.							
AMÓREK							OTÁZKA NA MÍSTO SPZ BEROUN			
	SVATOZÁŘ	KORYŠ 1				OBUV POPELAVÉ řidč.				
CITOSL. PODIVU					VIDINA BUDHIS- TICKÁ HROBKA				3	DOLOVAT
SKONČITI kniž.							AMAT. PLAV. KLUB zkr. ZN. SPORT. POTŘEB			
MPZ RUMUNSKO			NAŠE TV STANICE NOČNÍ PTÁK					OUHA AFRICKÝ KMEN V NIGÉRII		
ENDOSKOP. ULTRA- SONOGRA- FIE zkr.				HOUŠŤI POHODNÝ ob.						
PODPĚRA						PŘÍBUZNÁ UKAZOV. ZÁJIMENO				
PLATIDLO BULHARSKA					SPOJOV- NÍK					
DVAKRÁT SNIŽENÝ TÓN					HÝKAVEC					OERE

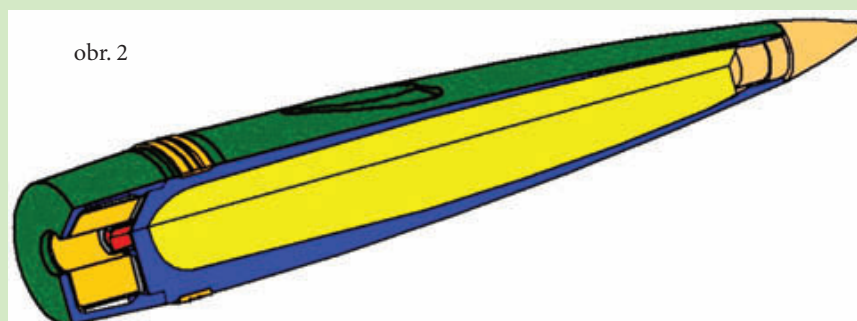
MUNICE I.

Munice nejružnějšího druhu a určení je nezbytnou součástí výzbroje všech druhů vojsk. Její množství a kvalita determinují bojové možnosti vojsk a přímo rozhodují o výsledku boje.

Z vojenského hlediska se pojmem **munice** označují bojové prostředky, které využívají energie výbušnin (tráskavin, střelivin, trhavin a pyrotechnických složek) k dosažení požadovaného účinku v cíli, především k ničení. Nejrozšířenější skupinou munice podle způsobu bojového použití je **střelivo** (náboje do ručních a dělostřeleckých zbraní, rakety), tedy munice, která potřebuje ke svému použití střelnou zbraň – nejčastěji hlavňovou nebo raketovou. Použití **ostatní munice**, jako např. leteckých pum, ženijních min a ručních granátů a náloživa, není vázáno na žádnou střelnou zbraň.

V návaznosti na předchozí díly tohoto seriálu, které pojednávaly o střelných zbraních, je v tomto a následujícím dílu zmíněno několik příkladů řešení moderního střeliva, používaného u moderních děl, tanků i ručních zbraní.

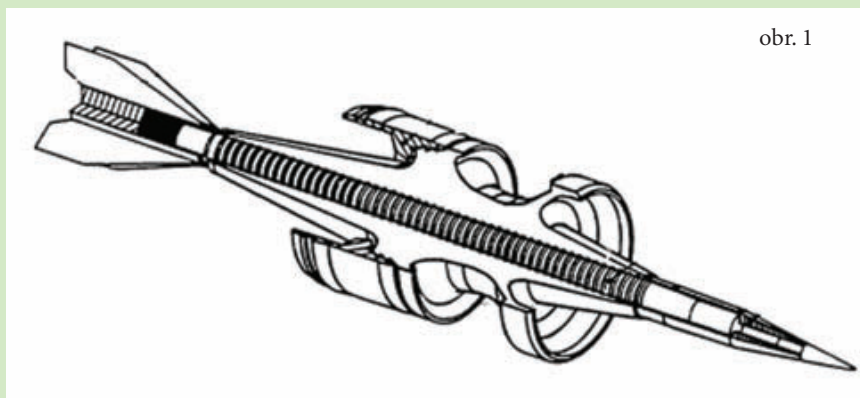
V oblasti **dělostřeleckého**, resp. **tankového střeliva** stojí za zmínku jednak náboje s podkaliberními střelami pro přímou střelbu na obrněné cíle, jednak náboje se speciálními střelami pro nepřímou střelbu.

obr. 2

Náboje s podkaliberními střelami (obr. 1) jsou základním druhem střeliva všech moderních tanků. Soudobé šípové **průbojné podkaliberní**, velmi štíhlé střely jsou vyráběny ze slitin wolframu nebo z ochuzeného uranu. Vynikají nejen vysokou hmotností a počáteční rychlostí (až 5 Machů), a tedy i energií (energie střely na počátku dráhy je srovnatelná s energií tanku jedoucího rychlostí 80 km/h), ale i velkou průbojností a účinností za pancířem. Ochuzený uran je sice dobře využitým odpadem z výroby paliva pro jaderné reaktory, avšak k ekologickému materiálu má hodně daleko. Je mírně radioaktivní a oxidy uranu vznikající po rozpadu střely jsou toxické.

Velkého skoku (pomyslného i reálného) dosáhlo střelivo pro velkorážové kanónové houfnice, u něhož jsou preferovány požadavky na vysoký dostřel. U základního druhu náboje se střelou **HE-ERFB-BB** (High Explosive - Extended Range Full Bore

obr. 1

- Base Bleed – tříštivo-trhavá střela plné ráže s prodlouženým dostřelem a s dnovým výtokem – obr. 2) se podařilo u standardizované ráže 155 mm dosáhnout za poslední dvě až tři desetiletí téměř zdvojnásobení maximálního dostřelu, který se v současné době pohybuje okolo **40 km** (obr. 3). Střelba na tuto účtyhodnou vzdálenost je možná nejen díky celkové výkonnější zbraní, nové koncepci tzv.

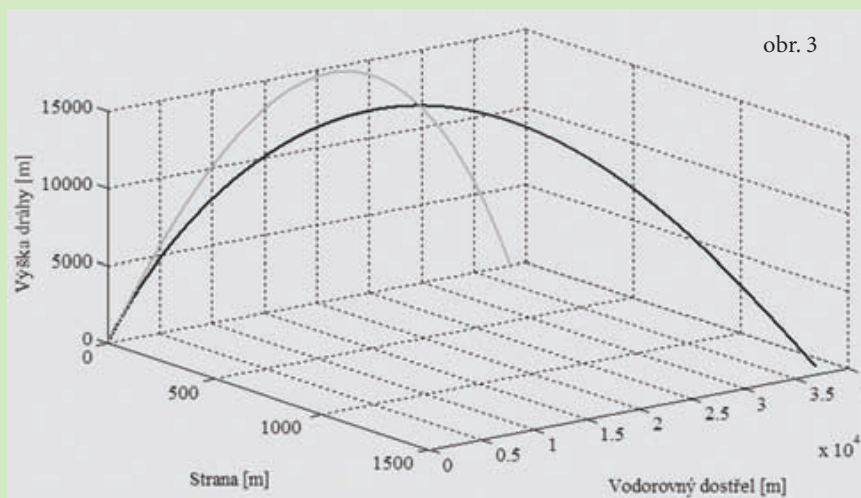
složce, která za letu pomalu odhořívá a snižuje dnovou (sací) složku odporu střely.

Tříštivo-trhavá střela je opatřena nekontaktním rádiovým zapalovačem, který umožňuje dosáhnout výbuchu střely v optimální výšce nad terénem (5 až 15 metrů), aniž by byl nutný přímý kontakt střely se Zemí. Tím je zajištěno účinnější pokrytí cílů střepinami.

Popsané druhy střeliva jsou příkladem uplatnění nových vědecko-technických poznatků v oblasti výzbroje. Výsledkem je vyšší účinnost střelby, kterou je možné vést na větší vzdálenost, a tedy i vyšší bojová efektivnost zbraňových systémů.

Doc. Ing. Jan KOMENDA, CSc.
mjr. Ing. Luděk JEDLIČKA, K-201

Dráha střely 155 mm HE-ERFB-BB jako prostorová křivka (černě), šedý odstín je použit pro průmět dráhy do výstřelné roviny (svíslá rovina procházející osou hlavně při výstřelu). S počáteční rychlostí okolo 900 m/s doletí střela za necelé dvě minuty na vzdálenost téměř 39 km. Přitom vystoupá do stratosféry do výšky skoro 15 km nad Zemí a stranově se odchýlí vlivem derivace vpravo o téměř 1500 metrů. Tato stranová odchylka střely je srovnatelná s odchylkou vyvolanou velmi silným bočním větrem o rychlosti 120 km/h.

obr. 3